

# ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

23.05.2024 г.

## Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

### БНТ

#### **✓ Възможно ли е минималната работна заплата да стане 1080 лв. от 2025 г. – дискусия с Добрин Иванов и Атанас Кацарчев**

*„Не само българското законодателство по въпроса е погрешно, а самата европейска директива за минимални работни заплати води до намаляване на конкурентоспособността на Европа“, смята Добрин Иванов - изпълнителен директор на АИКБ.*

Той добави: "Европа изостава зашеметяващо бързо от своите конкуренти като Китай например и това се случва заради Зелената сделка, социалният стълб и всички ограничения, които се налагат на бизнеса и влошаване на бизнес средата".

Покупателната способност не расте. Започна голямата инфлация след ковид кризата, енергийната криза и конфликтите наблизо. И сега се опитваме да компенсираме доходите на хората под някаква форма. Но се оказва, че не ги компенсираме нито навреме, нито достатъчно. Това каза в „Денят започва“ главният икономист на КТ „Подкрепа“ Атанас Кацарчев.

Той смята, че трябва има такова ниво на заплащане, за да може един работещ сам живеещ човек да живее нормално и добре.

Цялото участие гледайте [тук](#).

### 24 часа

#### **✓ Добрин Иванов: Увеличението трябва да е съобразено, както с ръста на инфлацията, така и с този на производителността**

Остър спор за доходите се състоя в сутрешния блок на БНТ между Добрин Иванов изпълнителен директор на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) и главния икономист на КТ „Подкрепа“ Атанас Кацарчев.

Тезата на представителя на работодателската организация бе, че Европа изостава от останалите страни заради концепцията за минималната заплата и останалите ограничения, които влошават средата за бизнес.

"Покупателната способност не расте. Цените постоянно се увеличават, заплатите се опитват да ги догонят и се получава така, че се гоним във времето, без да се настигаме", каза Кацарчев (*на кадъра горе*) пред БНТ. Според него минималният доход е необходим, за да може работещият да живее, без да мизерства.

Добрин Иванов от АИКБ обаче смята, че увеличението трябва да е съобразено, както с ръста на инфлацията, така и с този на производителността.

Според Кацарчев минималната заплата не трябва да се облага с данъци.

Добрин Иванов на свой ред отбеляза, че в САЩ и Норвегия няма минимална работна заплата и че у нас тя спъва конкурентоспособността.

Отговорът на Кацарчев бе, че вече са в ход протести в здравеопазването и образованието и ако не се предприемат стъпки в правилната посока, у нас ще останат само работещите на минимална заплата. За да се привлекат качествени специалисти, трябва да се дава адекватно възнаграждение, смята синдикалистът.

## Стандарт

### **✓ Добрин Иванов: Увеличението трябва да е съобразено, както с ръста на инфлацията, така и с този на производителността**

Тежък спор за доходите се състоя между **Добрин Иванов от Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)** и главния икономист на КТ "Подкрепа" Атанас Кацарчев.

Тезата на представителя на работодателската организация бе, че Европа изостава от останалите страни заради концепцията за минималната заплата и останалите ограничения, които влошават средата за бизнес.

"Покупателната способност не расте. Цените постоянно се увеличават, заплатите се опитват да ги догонят и се получава така, че се гоним във времето, без да се настигаме", каза Кацарчев (*на кадъра горе*) пред БНТ. Според него минималният доход е необходим, за да може работещият да живее, без да мизерства.

Добрин Иванов от АИКБ обаче смята, че увеличението трябва да е съобразено, както с ръста на инфлацията, така и с този на производителността.

Според Кацарчев минималната заплата не трябва да се облага с данъци.

Добрин Иванов на свой ред отбеляза, че в САЩ и Норвегия няма минимална работна заплата и че у нас тя спъва конкурентоспособността.

Отговорът на Кацарчев бе, че вече са в ход протести в здравеопазването и образованието и ако не се предприемат стъпки в правилната посока, у нас ще останат само работещите на минимална заплата. За да се привлекат качествени специалисти, трябва да се дава адекватно възнаграждение, смята синдикалистът.

## Actualno.bg

### **✓ Добрин Иванов: не само българското законодателство по въпроса е погрешно, а самата европейска директива за минимални работни заплати води до намаляване на конкурентоспособността на Европа.**

Сблъсък между работодателите и синдикатите колко да е минималната работна заплата през 2025 г. **Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)** обясни пред БНТ, че не само българското законодателство по въпроса е погрешно, а самата европейска директива за минимални работни заплати води до намаляване на конкурентоспособността на Европа. Още: КНСБ каза колко трябва да е минималната заплата от 2025 г. Колко пари ни трябва, за да живеем добре? "Европа изостава зашеметяващо бързо от своите конкуренти като Китай например и това се случва заради Зелената сделка, социалният стълб и всички ограничения, които се налагат на бизнеса и влошаване на бизнес средата", коментира Иванов. ADVERTISING Атанас Кацарчев, главен икономист на КТ "Подкрепа", отговори на Добрин Иванов, че за съжаление покупателната способност на хората не расте - цените постоянно се увеличават, заплатите се опитват да ги догонят и се получават така, че се гоним във времето, без да се настигаме. "Колко пари ви трябва за да живеете, без да мизерствате?", запита Кацарчев. Той смята, че трябва има такова ниво на заплащане, за да може един работещ сам живеещ човек да живее нормално и добре. Колко трябва да е минималната работна заплата? Според него хора има достатъчно за работа, но няма адекватни заплати, които да се предлагат. Добрин Иванов от АИКБ го репликира с аргумент, че работодателите подкрепят да има увеличение на минималната работна заплата, но да не е с аргумент, който го изказва някоя директива или закон. Адекватна минимална работна заплата е именно като се вземе ръстът на инфлацията, а другият показател е ръстът на производителността, защити тезата си Иванов. Според него минималната работна заплата трябва или да е около 1 000 лв. или под 1 000 лв. Това, което притеснява главния икономист на КТ "Подкрепа" Атанас Кацарчев е, че минималната работна заплата се облага с данъци. Трябва необлагаем минимум, с който минималната работна заплата да не се облага с данъци, настоя Кацарчев. Добрин Иванов пък посочи, че в САЩ и Норвегия няма минимална работна заплата, а доходите на хората се определяли по друг механизъм. Атанас Кацарчев пък му отговори, че има протести в здравеопазването и образованието и ако няма общо усилие да се пазят хората в страната, накрая ще се окаже, че у нас са останали само хората, които работят на минимална работна заплата. За да се привлекат качествени специалисти, трябва да се дава адекватно възнаграждение, настоя Кацарчев.

## Важни обществено-икономически и политически теми

### БНТ

#### ✓ **Поскъпването на тока от 1 юли ще е около 2%, заявиха от КЕВР**

Промяната в цената на тока от 1 юли тази година ще е около 2%. Това заяви председателят на КЕВР Иван Иванов. Той призова да се спре със спекулациите относно цената на електроенергията.

*"Българските граждани да не изпитват тревога и притеснения от цената, която ще произнесем за първи юли. Тъй като експертите вече са очертали рамката, мога да ви кажа, че средното изменение на цената на тока от първи юли 2024, ще е около 2%. Все още се правят изчисления, затова не може с точност да се каже",* заяви Иван Иванов.

Промяната в цената ще е различна за трите дружества, които оперират на територията на страната. Иванов посочи, че поскъпването с 2% е по-ниско от размера на инфлацията за изминалата една година, както и за последните години това е първия случай с толкова малка промяна в цената.

Председателят на КЕВР увери още, че цената на тока от АЕЦ "Козлодуй" ще остане непроменена през следващата година. Първоначалното заявление на АЕЦ "Козлодуй" до КЕВР е предвиждало увеличение с 30%. Впоследствие обаче, то е оттеглено и в понеделник е постъпило второ заявление с цена - сходна до миналогодишната.

*"Миналата година е искала цена 69,7 лв., тази година - 69,14 лв. След като се иска една и съща цена, прегледът, който направиха експертите на комисията, показва, че няма никакво основание КЕВР да се произнесе с решение за цена, различна от миналогодишната",* заяви Иванов.

Тази година цената на тока от АЕЦ "Козлодуй" ще е с пренебрежимо малки отклонения, допълни той.

#### ✓ **АЕЦ "Козлодуй" ще използва част от оборудването за "Белене"**

Атомната централа в "Козлодуй" ще може да използва част от оборудването за АЕЦ "Белене" след като го купи от Националната електрическа компания (НЕК). Това реши на днешното си заседание Министерският съвет.

*"Продажбата ще бъде извършена чрез пряко договаряне между двете дружества, при начална продажна цена, определена от независим оценител, и съгласно ред, регламентиран в Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия",* пише в решението.

Става въпрос за силов блочен трансформатор, който ще бъде използван по програмите за продължаване на срока на експлоатация на пети и шести блок в АЕЦ "Козлодуй". Стойността на оборудването е близо 1 млн. лева.

*"С реализирането на сделката ще се гарантира обезпеченост на оборудването на АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД, както и оптимизиране на времето за провеждане на ремонтни дейности",* обясняват от Министерския съвет.

Това е не е единственото оборудване, което би могло да бъде използвано в централата. Преди няколко месеца [съществуваха колебания и за нуждата от нови парогенератори на двата блока](#). Идеята беше да се използват вече купените за втората атомна.

Правителството продължава и [преговорите с Украйна](#) за продажбата на оборудването на АЕЦ "Белене" заедно с целия проект. Все още обаче решение по тази тема няма.

#### ✓ **Енергийният министър е в САЩ, обсъжда доставките на втечен газ за България и региона**

Чрез доставки от САЩ България ще се наложи като ключов фактор за енергийната сигурност в региона, коментира служебният министър на енергетиката Владимир Малинов, който е на посещение във Вашингтон.

*„Отлично развитата газопреносна система на България, както и значителния капацитет на терминалите за регазификация в Гърция и Турция, с които разполага „Булгаргаз“, ни дават възможност да доставяме сериозни обеми втечен природен газ за страните от региона. Този капацитет може да бъде използван от американските производители и търговци за стратегически дългосрочни доставки и е успешен отговор на предизвикателствата, свързани с диверсификация и заместване на руския тръбен газ за страните от Югоизточна Европа“,* изтъкна министър Малинов по време на срещата си в Белия дом със Стивън Бърнс, директор

*по енергийна сигурност и Джереми Лонг, директор за Балканите и Централна Европа в Съвета за национална сигурност на САЩ.*

Основна тема на разговора е била сигурността на доставките на втечен природен газ за България и региона и необходимостта от заместване на руския газ, който в момента преобладава. Министър Малинов е обърнал сериозно внимание, че в рамките на последното шестмесечие се забелязва връщане на руския природен газ на пазарите в България и региона чрез фирми посредници.

*„В този смисъл е необходим обстоен анализ на отражението му върху пазара и евентуалните мерки, които да бъдат предприети“, акцентира енергийният министър.*

По неговите думи, доставките на втечен природен газ от САЩ са основен фактор за гарантиране на енергийната сигурност на България и региона, а задълбочаването на това сътрудничество е водещ приоритет за страната.

Министър Малинов и неговите домакини от Белия дом разговаряха и за необходимостта от осигуряване на киберсигурност за стратегическите инфраструктурни обекти от енергийния сектор като част от националната сигурност на България.

Стивън Бърнс и Джереми Лонг поеха ангажимент за подкрепа и търсене на възможности САЩ да предоставят американски втечен природен газ за Украйна и целия регион, посочват още от Министерство на енергетиката.

Привличането на американски стратегически партньори и засилването на икономическото ни сътрудничество чрез предоставяне на технологии, ноу-хау и експертиза при трансформацията на енергийния сектор на България също бе един от акцентите в рамките на стратегическия диалог между двете държави.

Министър Малинов информира своите домакини за развитието на инициативата за Вертикален газов коридор, който се реализира между газопреносните оператори на Гърция, България, Румъния, Унгария, Словакия, Украйна и Молдова.

*„Проектът ще позволи достъп до значителни количества втечен природен газ за страните от Централна и Източна Европа, изцяло в синхрон с европейските приоритети за сигурно и надеждно снабдяване“, изтъкна министър Малинов.*

Енергийният министър акцентира върху присъединяването на Украйна към инициативата, което ще осигури възможност не просто за замяна на газа от Русия, но и за осигуряване на потоци от надеждни източници на втечен природен газ през мрежата и газохранилищата на Киев. В същото време, реализирането на концепцията за Вертикален газов коридор осигурява възможност за използване на потенциала на украинската мрежа и след предстоящото от 1 януари 2025 г. прекратяване на транзита на руски газ през страната.

## БНР

### **✓ ДФЗ изплати над 5,1 млн. лв. на фермерите за борбата им с вредителите**

Държавен Фонд "Земеделие" изплати над 5,1 млн. лв. по схемата за компенсиране разходите на фермерите, свързани с изпълнение на Националната програма за контрол на вредителите по трайните насаждения. Общият бюджет по схемата е 10 млн. лв., като останалата част ще бъде платена през есента.

По тази схема се подпомагат градинари, отглеждащи трайни насаждения, като помощта е до 100 % от разходите им за закупуване на продукти за растителна защита. Подпомагане днес са получили 3 192 стопани, които отглеждат трайни овощни насаждения, маслодайна роза, ягоди и малини.

За други близо 200 земеделци предстоят допълнителни административни проверки, преди да получат сумата. Ставката е 380 лв. на хектар за закупени продукти за борба с вредителите.

От фонд "Земеделие" припомнят, че от 13 до 31 май, по искане на браншовите организации, е отворен допълнителен прием на заявления по схемата, като изплащането на средствата по допълнителния прием ще е до 17 юни.

Средствата, които ще се предоставят за втория етап на схемата, са до 140 лв. с ДДС и покриват част от разходите, направени за растително-защитни продукти, които се използват през есента в периода на масов листопад.

### **✓ Нараства износьт от ЕС на суровини, подлежащи на рециклиране**

Износьт на суровини, подлежащи на рециклиране от ЕС за страни извън блока, е достигнал 39,3 млн. тона през 2023 г., което включва рециклируеми отпадъци и скрап.

Тези данни публикува днес европейската статистическа агенция Евростат, цитирана от БТА.

Обемът на износа на подлежащи на рециклиране суровини следва възходяща тенденция от 2004 г., нараствайки през периода със 74 процента (16,7 млн. тона).

Същевременно, вносът на материали, които могат да бъдат рециклирани за блока от страни извън ЕС, се е свил до 39,8 млн. тона през 2023 г., което е с 3,8 млн. тона по-малко спрямо 2004 г., или 8,6 процента.

Най-голям е износът на метали, а най-голям е вносът на органични суровини.

През 2023 г. износът на метали от ЕС е достигнал 21,0 млн. тона, или над половината (54 процента) от всички изнасяни суровини, подлежащи на рециклиране. На второ място е категорията на хартията и картона (7 млн. тона, или 18 процента), следвана от органичните суровини (4,5 млн. тона или 11 процента).

При вноса в ЕС най-голям дял имат органичните суровини - 24,4 млн. тона, или 61 процента. На второ място са металите - 5,4 млн. тона, или 14 процента, следвани от минералите с 5 млн. тона, или 13 процента.

Основни търговски партньори остават Турция и Бразилия.

Турция е основната дестинация, към която е насочен износът на ЕС на суровини, подлежащи на рециклиране, с 12,2 млн. тона. След нея се нареждат Индия (5,2 млн. тона), Великобритания (3,5 млн. тона), Египет (1,7 млн. тона) и Индонезия (1,5 млн. тона).

Вносът към ЕС идва основно от Бразилия (9,7 млн. тона), Аржентина (4,5 млн. тона), Великобритания (3,5 млн. тона), Украйна (2,5 млн. тона) и САЩ (2,5 млн. тона).

## Мениджър

### **✓ Цените на петрола се понижават за четвърта поредна сесия**

Цените на петрола се понижиха в ранната търговия в четвъртък, след като протоколите от заседанието на Федералния резерв на САЩ разкриха дискусии за по-нататъшно затягане на лихвените проценти, ако инфлацията остане стабилна – ход, който може да навреди на търсенето на петрол, пише Ройтерс.

Към 09:00 часа българско време сортът Брент поевтиня с 0,57 долара, или 0,70%, до 81,33 долара за барел. Цената на американския лек суров петрол WTI се понижи с 0,65 долара, или 0,84% до 76,92 долара за барел. И двата сорта поевтиняха с повече от 1% в сряда.

Протоколите от последното политическо заседание на Федералния резерв показаха, че отговорът на централната банка на САЩ на лепкава инфлация ще включва „поддържане“ на основния ѝ лихвен процент за момента, но също така се обсъждат и възможни по-нататъшни увеличения.

„Различни участници споменаха готовност за по-нататъшно затягане на политиката, ако рисковете за инфлацията се материализират по начин, по който подобно действие стане уместно“, се казва в протокола от срещата на Фед.

По-високите лихвени проценти увеличават разходите по заемите, намалявайки средствата, които биха могли да стимулират икономическия растеж и търсенето на петрол в най-големия консуматор в света.

На пазара се отразиха и данните, че запасите от суров петрол в САЩ са се повишили с 1,8 млн. барела миналата седмица, според Администрацията за енергийна информация. Прогнозата бе за намаление от 2,5 млн. барела.

В световен мащаб физическите пазари на суров петрол напоследък са подложени на натиск от слабото търсене от рафинериите и голямото предлагане.

„Неотдавнашната мекота на пазара дойде на фона на по-слаби данни, включително нарастващи петролни запаси, слабо търсене и слабост на маржа на рафинериите“, посочиха анализатори на Citi в бележка в четвъртък.

Русия заяви, че е превишила квотата си за производство на ОПЕК+ през април по „технически причини“ и скоро ще представи на Секретариата на Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК) своя план за компенсиране на грешката, съобщи руското министерство на енергетиката късно в сряда.

Citi заяви, че все още очаква ОПЕК да вземе решение да запази съкращенията на производството през третото тримесечие на тази година, когато страните от групата се срещнат на 1 юни.

### **✓ Цената на никела скочи рекордно заради размириците в Нова Каледония**

Цената на никела се повишиха над 20 000 долара за тон за пръв път от септември миналата година насам поради размириците в Нова Каледония, където се намират 20-30% от световните запаси на метала, пише MarketWatch.

Пазарът е обезпокоен от възможните прекъсвания на доставките от този регион, както и от санкциите срещу производителите на метала, включително руските. В същото време Международната агенция по енергетика (МАЕ) прогнозира глобален недостиг на критични материали, включително никел, поради бързото нарастване на търсенето на електромобили, затварянето на мини и намаляването на инвестициите в металургията, посочва MarketWatch.

Цената на никела достигна 21 275 долара за тон по време на търговията на Лондонската борса за метали във вторник, в сравнение с 18,51 USD преди две седмици.

Европейският съюз определи никела като ключова суровина, която е от икономическо и стратегическо значение за икономиката, но доставките му се считат за високорискови.

„Желанието на Франция да запази контрола над Нова Каледония е мотивирано от надеждата да си осигури големите залежи на никел там, вероятно с оглед на бъдещото производство на електромобили“, смята Никълъс Фърнес, изследовател в университета Монаш в Австралия.

Съобщава се, че няколко души, включително служители на правоприлагащите органи, са били убити по време на бунтове, започнали на 13 май във френската специална административна териториална единица Нова Каледония. Погромите, грабежите и палежите нанесоха щети на местната икономика за стотици милиони евро.

На 15 май френският президент Еманюел Макрон обяви извънредно положение в Нова Каледония. Размириците съпътстват протестите на привържениците на независимостта на островната територия, които се противопоставят на конституционната реформа, одобрена от френския парламент. Противниците на реформата, която предвижда разширяване на електората на изборите в провинциите на Нова Каледония, смятат, че тя ще отслаби изборителната власт на местното население канак и по този начин ще увеличи влиянието на Париж.

[3e-news.net](http://3e-news.net)

#### **✓ Четири оферти за доставка на 35 мотрисни влака са получени до днес**

Четири оферти бяха отворени днес за доставката на 35 електрически мотриси. Машините ще бъдат закупени със средства по Плана за възстановяване и устойчивост. Общо четири са участниците, подали документи в обществената поръчка, чийто краен срок изтече вчера. Това са PESA, Alstom, Škoda и Stadler Polska. Предстои в кратки срокове назначената комисия да разгледа офертите и да проведе преговорите с компаниите. Това съобщиха днес от министерство на транспорта.

Припомняме, че процедурата за доставка на 35 едноетажни мотрисни влака беше открита в началото на годината, но техническите спецификации на двамата участници, подали оферти, не отговаряха на заложените изисквания. Предвид сложността и спецификата на поръчката, с решение на министър Георги Гвоздейков, МТС премина към процедура на договаряне без предварително обявление. „Ще поканим на преговори широк кръг от участници, за да постигнем максимална конкуренция, а за да гарантираме прозрачност ще отправим покана и към представители на Европейската комисия да наблюдават преговорния процес“, обясни тогава министър Гвоздейков.

#### **✓ България ще разшири сътрудничеството си с Американската финансова корпорация за международно развитие**

Напредъкът на проекта за разширяване на подземното газово хранилище Чирен и реализацията на инициативата за Вертикален газов коридор бяха сред обсъжданите теми в разговора на министъра на енергетиката Владимир Малинов с Джейн Рий, началник кабинет на Американската финансова корпорация за международно развитие (U.S. International Development Finance Corporation - DFC) и Джейк Ливайн, главен експерт в областта на климата в корпорацията. Организацията подпомага инвестициите в различни точки на света за изграждане на инфраструктура и модернизация на индустрията. Инвестициите в Европа и на Балканите са с акцент върху енергийния сектор като основополагащ за трансформацията на икономиките.

„Проектът за разширяване на хранилището „Чирен“ е ключов за диверсификацията и сигурността на енергийните доставки. Разширяването на тази инфраструктура ще даде възможност за допълнителни доставки на втечен природен газ от надеждни източници, включително от САЩ, не само за България, а и за целия регион.“, акцентира министър Малинов. Припомняме, че в края на 2023 г. Американската финансова корпорация за международно развитие обяви, че гарантира финансирането за проекта чрез Citibank, възлизащо на 208 млн. евро. „Финализирането на гаранционното споразумение между DFC, Citibank и Министерството на финансите на Република България е от решаващо значение за успешното и навременно завършване на проекта“, акцентира още той.

„Проектът за Вертикален коридор е стратегически за България и Европа. Целта му е да осигури достатъчен капацитет за пренос на природен газ от сигурни източници от юг на север и да гарантира доставките за Югоизточна Европа и по-широкия регион, включително Украйна и Молдова“, подчерта министър Малинов. Българското правителство подкрепя последователно инициативата за Вертикален коридор, която е солидарно решение за гарантиране на газовите доставки, позволяващо засилване на диверсификацията и пълноценно използване на украинската инфраструктура след спирането на транзита от Русия от началото на 2025 г. „Осигуряването на финансиране ще гарантира навременната реализация на този стратегически коридор“, допълни още той.

„Българската страна приветства разширяването и задълбочаването на досегашното ни успешно сътрудничество с Американската финансова корпорация за международно развитие“, изтъкна енергийният министър. От страна на Джейн Рий и Джейк Ливайн беше представена програмата на корпорацията за финансиране на малки модулни реактори с произход САЩ. От българска страна бе изразена готовност за обмен на опит в тази област, която предоставя допълнителна възможност за производство на чиста енергия. По време на разговора страните се съгласиха от Американската финансова корпорация за международно развитие да бъде предоставена техническа помощ при проучването за изграждане на нова или рехабилитацията на съществуващата помпено-акумулираща водноелектрическа централа „Чаира“.

#### ✓ **Eurelectric: Разпределителните мрежи в Европа спешно трябва да се модернизират**

Европейските разпределителни мрежи трябва спешно да бъдат модернизирани, за да позволят масивна електрификация на транспорта, отоплението и промишлеността, както и да интегрират възобновяеми енергийни източници и да издържат на по-честите екстремни метеорологични и кибер заплахи. Това показва ново проучване на европейската енергийна асоциация Eurelectric. Проучването [Grids for Speed](#) показва, че инвестициите в разпределителната мрежа трябва да се увеличат от средно 33 млрд. до 67 млрд. евро годишно от 2025 до 2050 г., приблизително 20% от това, което ЕС е похарчил за внос на изкопаеми горива през 2023 г.

Постигане на скорост на мрежата значително ще намали вноса на изкопаеми горива, ще създаде повече от 2 милиона работни места. Това ще доведе и до по-големи икономии на енергия и ще осигури по-надеждно електроснабдяване, като същевременно ще ускори декарбонизацията на европейската икономика, прогнозира експертите.

Обществените нагласи ще доведат до коренни промени в енергийната система на Европа и това ще се случва с разрушителна скорост. До 2050 г. електричеството ще представлява 60% от крайното потребление на енергия в сравнение с 23% днес, възобновяемият капацитет ще се увеличи 6 пъти от 2020 г., като 70% от възобновяемото производство и съхранение ще се свързват на ниво разпределение.

Заявките за свързване се увеличават по-бързо от модернизацията на мрежата и ще продължат да растат с напредването на електрификацията на секторите за крайна употреба. Тези развития наточават силно електромрежата.

За да се облекчи напрежението, годишните инвестиции в нова и модернизирана инфраструктура, включително цифровизация, трябва да достигнат 67 милиарда евро от 2025 до 2050 г., около 0,4% от БВП на ЕС.

Липсата на инвестиране би застрашила 74% от бъдещите връзки в ключови технологии за декарбонизация като електрически превозни средства (EV), термопомпи и възобновяеми източници.

Инвестициите ще ускорят електрификацията и ще помогнат на ЕС да спести 309 милиарда евро всяка година от внос на изкопаеми горива от 2040 до 2050 г.

„За успешен енергиен преход ЕС се нуждае от огромни количества допълнителен мрежов капацитет. Обемът на инвестициите за операторите на разпределителните системи трябва да се удвои. За да успеем, се нуждаем от атрактивна възвръщаемост за инвеститорите, за да могат да го финансират, технология и бърза електрификация, за да управляваме таксите за разпространение.“ – казва президентът на Eurelectric и главен изпълнителен директор на E.ON Леонхард Бирнбаум.

Eurelectric призовава политиците както на национално, така и на регионално ниво да осигурят инвестиции в мрежи, да укрепят веригите за доставки и да отприщат обществените ползи.

В началото на април браншовите организации Eurelectric и Cefic излязоха с единно становище в подписана двустранна декларация двустранна декларация, че новата Европейска комисия трябва да излезе с план за улесняване на достъпна и чиста електрификация на промишлеността, създаване на необходимата мрежова инфраструктура.

#### [Bloomberg TV Bulgaria](#)

#### ✓ **Германските заплати нарастват в началото на годината, нанасяйки удар на целите на ЕЦБ**

В началото на 2024 г. заплатите в Германия рязко се повишиха, което нанесе удар върху Европейската централна банка, която решава дали инфлацията се забавя достатъчно, за да намали лихвените проценти.

Възнагражденията се увеличиха с 6,2% през първото тримесечие, съобщи Bundesbank в сряда в месечния си доклад. Това надхвърли прогнозите на анализаторите от Bloomberg Economics, Citi и Morgan Stanley, въпреки че цифрата включва еднократни плащания за компенсирани на работниците за нарастващите разходи за живот.

Данните идват само ден преди очакваните с голям интерес данни за цялата 20-членна еврозона. Опасенията са, че по-силното от очакваното увеличение на заплатите в най-голямата европейска икономика означава, че инфлацията ще се нуждае от повече време, за да се върне към целевото равнище от 2%.

„Като цяло все още съществуват рискове за фундаменталния процес на дезинфлация“, заяви Bundesbank. „Напоследък ръстът на заплатите е по-силен от очакваното. В резултат на това все още високият натиск върху цените, особено на услугите, може да се задържи по-дълго време“.

Представителите на ЕЦБ не оставиха съмнение, че разходите по заемите ще бъдат намалени на 6 юни, въпреки че не се ангажираха с по-нататъшни действия и заявиха, че ще се ръководят от данните. Понастоящем те виждат, че инфлацията ще се върне към целта им през втората половина на 2025 г., и ще публикуват актуализирани прогнози след малко повече от две седмици.

Според Bundesbank ръстът на потребителските цени в Германия вероятно ще се ускори през май и ще се колебае около малко по-високо ниво през следващите месеци. Същевременно икономиката ще набере скорост, тъй като по-високото заплащане подкрепя потреблението и се връща доверието в изпитвания затруднения производствен сектор.

Брутният вътрешен продукт вероятно ще се повиши през второто тримесечие, след като неочаквано отчете ръст между януари и март, каза тя.

Банката предупреди, че засега търсенето в промишлеността и строителството продължава да бъде слабо - в резултат на потиснатата световна търговия, по-високите разходи по заемите и повишената несигурност на политиката. Тъй като устойчивото съживяване на промишлеността изисква широкообхватен ръст на новите поръчки, подобряването на настроението „вероятно няма да се отрази в забележимо нарастване на производствената динамика до втората половина на годината“, каза тя.

Доставчиците на услуги обаче вероятно ще продължат възстановяването си.

„Нарастващите реални разполагаеми доходи на домакинствата вероятно ще вземат превес над несигурността на потребителите“, заяви Bundesbank. „Може да се очаква по-нататъшно нарастване на покупателната способност, тъй като пазарът на труда вероятно ще остане стабилен и заплатите ще продължат да се повишават рязко.“

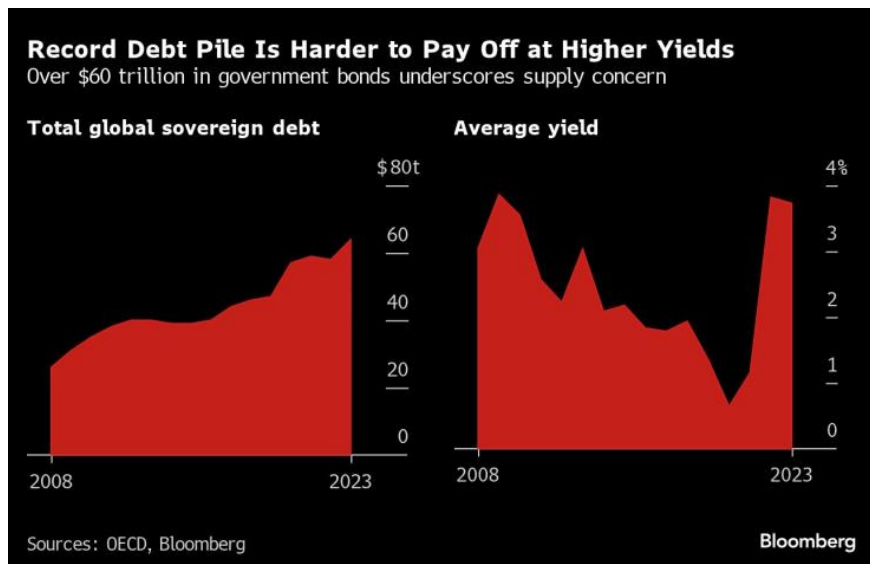
#### **✓ Светът остарява все по-бързо - какво означава това за инвестирането**

Идана Апио прекара 15 години във Федералната резервна банка на Ню Йорк, анализирайки историята на кризите на държавния дълг. Сега, като мениджър на фондове във First Eagle Investments със 138 милиарда долара, тя стигна до заключението: държавните облигации на САЩ са твърде рискови за задържане.

Призивът разглежда случая далеч отвъд графика на дългоочакваните намаления на лихвените проценти от Федералния резерв. Това е свързано с нова ера на по-бърза инфлация, по-високи държавни разходи за здравеопазване и по-големи дефицити. И зад всичко това? Фактът, че светът остарява бързо и е време да подготвим портфейлите.

Вместо да купува това, което се смята за най-сигурния актив в света, за да балансира капитала и кредитните си притежания, Апио добавя злато. Доходността на дългосрочните съкровищни облигации просто не предлага достатъчно компенсация, смята тя, посочвайки скока на държавните заеми на САЩ, за който мнозина се опасяват, че може да ускори дългова криза през следващите години.





Стратегията на Апио е да избягва дългосрочните облигации, които биха могли да понесат най-тежкия удар, ако нарастващите държавни разходи, свързани със застаряването, влошат картината на публичния дълг. Други големи мениджъри на пари, включително BlackRock Inc., Royal London Asset Management и германската DWS Group, също търсят начини да инвестират – и защитят – парите на клиентите в такава среда.

Въздействието върху финансовите пазари ще се усети във всички класове активи и географски региони и няма универсално решение за всички. Но много от въведените стратегии за търгуване на застаряването на света отразяват опасенията за инфлацията: по-малко облигации, повече акции и суровини. Ясно е също, че това е предизвикателство, което не търпи отлагане.

„Смятаме, че демографията е бавно движещ се влак, а това не е така“, каза Ерик Вайсман, портфолио мениджър в MFS Investment Management в Бостън, чиято стойност е 607 млрд. долара. „Това е влак, който се носи към нас и ако не слезете от релсите, ще бъдете прегазени.“

Вайсман е сред тези, които се приближават до мнението, че с намаляването на раждаемостта и застаряването на населението, компаниите ще трябва да се борят за работници, повишавайки заплатите. За него това означава позициониране за лихвени проценти - и доходността на облигациите - които потенциално ще бъдат по-високи през следващите години, отколкото мнозина очакват в момента.

Последните доказателства подкрепят призивите за спешност. Коефициентът на раждаемост в Южна Корея е рекордно нисък, както Италия, така и Германия съобщават за намаляващ брой раждания, а има предупреждения от главния изпълнителен директор на BlackRock Лари Финк и инвеститора Стенли Дръкенмилър за задаваща се пенсионна криза. Когато миналата година Fitch понижи рейтинга на САЩ, сред причините агенцията посочи разходите, свързани със застаряването на населението.

САЩ имат „много високи нива на дълг и сме на път да се сблъскаме с много от тези предизвикателства, свързани със застаряването, които не са финансирани“, каза Апио. Доходността на държавните облигации с по-дълга дата „наистина не компенсират по-дългосрочния риск“.

### **Инфлационен буфер**

Случаят с инфлацията отчасти се основава на простата идея за повече стари хора, които харчат, и по-малко млади хора, които произвеждат. Като се има предвид тази гледна точка - не универсална, но широко разпространена - някои класове активи привличат особено внимание.

Royal London Asset Management се насочва към пазарите на акции и суровини, а не към дълга. Тревор Гритъм, ръководител на отдела за управление на активи на стойност 205 милиарда долара, предпочита суровините, бизнес имоти и богатия на суровини британски капиталов пазар, за да защити портфолиото си в свят със застаряващо население и по-висока инфлация.

„Абсолютно мислим за инфлационните последици от демографията при нашето стратегическо разпределение на активи“, каза Гритъм.

Инфлацията има тенденция да вреди на инвеститорите в облигации, като намалява стойността на техните притежания с течение на времето. Това е така, защото доходът от фиксиран купон струва по-малко в реално изражение всяка

година, докато самата облигация може да се обезцени, ако централните банки затегнат политиката, за да потушат ценовия натиск.

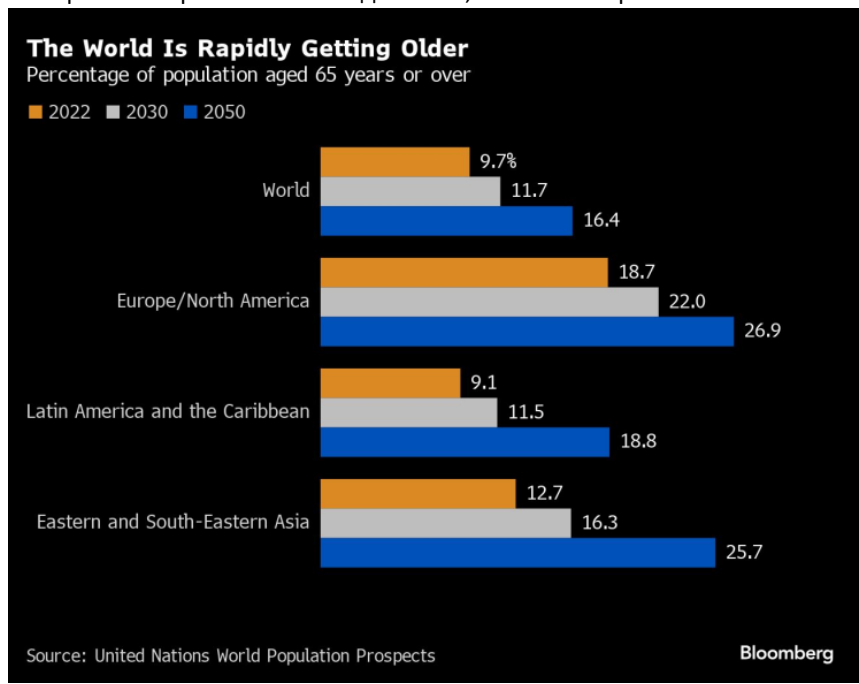


Опасенията за инфлацията изглеждат в противоречие с опита в Япония, с най-старото население в света, и нейната ера на бавен растеж и дефлация, фон, който би благоприятствал облигациите.

Но опитът на Япония вероятно е уникален и отчасти повлиян от дезинфлационния натиск от евтини китайски стоки през този век, според „The Great Demographic Reversal“, книга от 2020 г. на Манодж Прадхан и Чарлз Гудхарт.

Сега, намаляващото население и търговските напрежения със САЩ и Европа означават, че тези дезинфлационни сили от Китай намаляват.

„Ако приемем Китай като лицето на демографията, бъдещето изглежда по-инфлационно“, каза Прадхан, бивш стратег на Morgan Stanley и основател на Talking Heads Macroeconomics. „Почти всяка икономика има зелени политики и деглобализацията означава повече разходи за въоръжени сили. Има желание да се стимулира търсенето и Китай не е в състояние да компенсира това търсене толкова адекватно, колкото го правеше в миналото.“



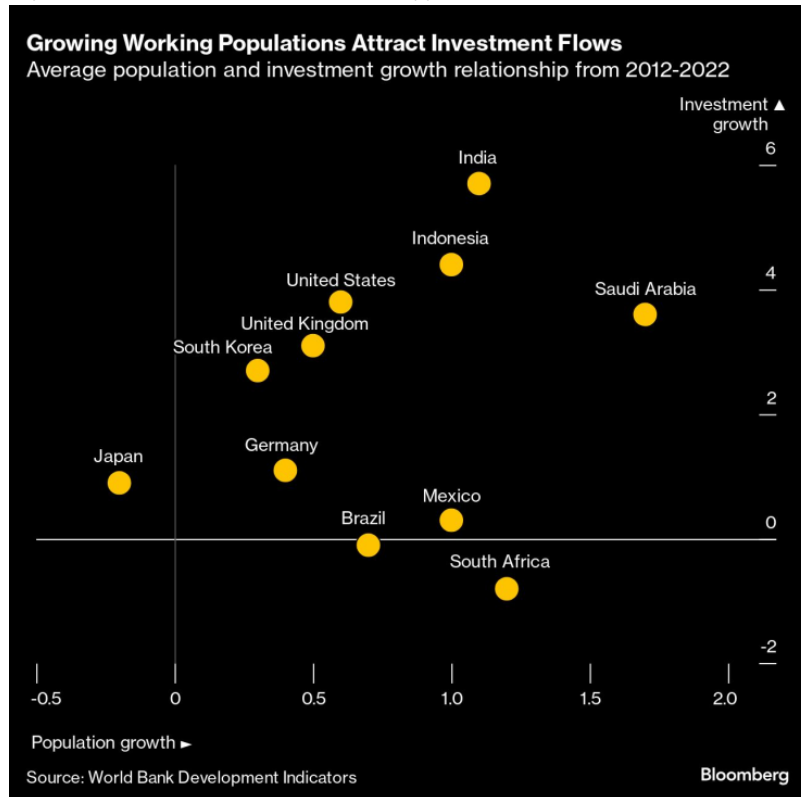
**Превключване на капитала**

Организацията на обединените нации прогнозира, че един на всеки шестима души ще бъде на възраст 65 или повече години до 2050 г. Правилното инвестиране за този свят е особена грижа за пенсионните фондове, масивна кохорта,

управляваща около 50 трилиона долара в световен мащаб, които трябва да съгласуват инвестиционните стратегии, за да гарантират, че изпълняват задълженията си към бъдещите пенсионери.

В DWS, която контролира 941 милиарда евро, това означава прехвърляне на пенсионни пари от фиксиран доход в акции, според директора за Западна Европа Вера Фелинг. Наред с това фондът купува инфлационни суапове и инвестира в инфраструктурни проекти с приходи, свързани с бъдеща инфлация.

„В среда, в която имаме дългосрочни инфлационни очаквания на по-високо ниво от преди, пенсионните портфейли ще искат повече експозиция към активи, които биха могли да помогнат за смекчаване на този ефект“, каза тя.



Обикновено, когато хората се приближават до пенсиониране, техните пенсионни мениджъри предпочитат да държат повече облигации, за да защитят портфейла от колебания на пазара на акции. Това може да се наложи да се промени, казва Нейтън Тоофт, главен инвестиционен директор за решения за множество активи в Manulife Investment Management, където преминаването към акции е в ход.

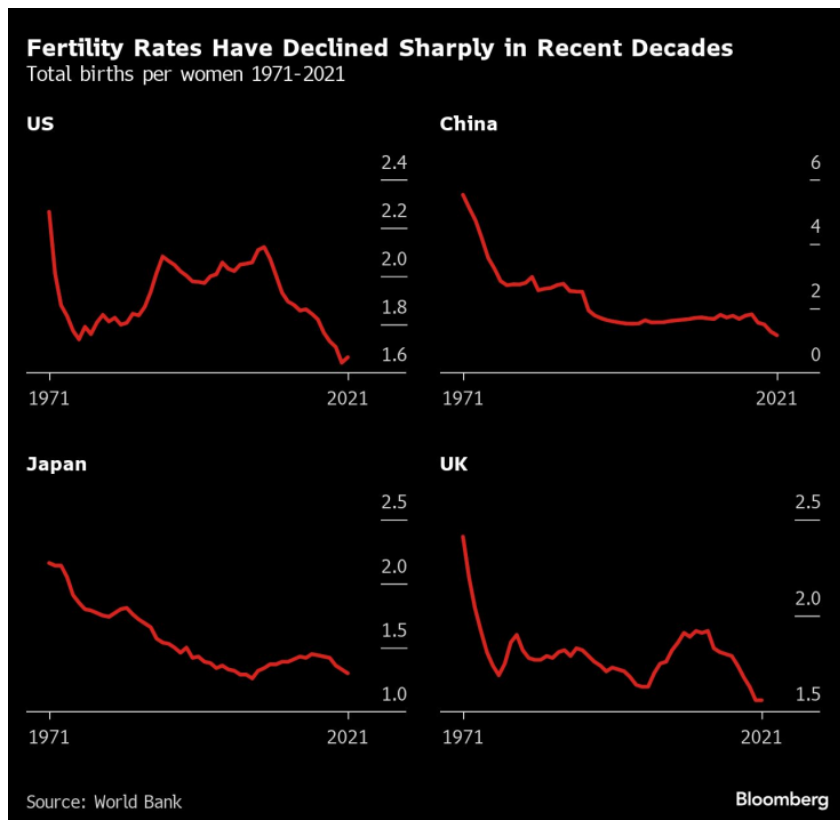
„Дори след пенсиониране ние се застъпваме клиентите да имат 50% или повече в акции“, каза той. „Повечето хора спестяват недостатъчно и затова се нуждаят от този капиталов риск.“

Правителствата също трябва да се подготвят, подобно на решението на Япония от 2014 г. да поеме повече капиталов риск в своя правителствен пенсионен инвестиционен фонд. Стивън Джен от Eurizon SLJ Capital призовава САЩ и Европа да бъдат дори по-смели от GPIF, който има 50/50 разделяне на акции/облигации; вместо това те трябва да подражават на норвежкия модел 70/30, казва той.

#### Подценен риск

Това е сложен терен за мениджърите на фондове, за да се ориентират, като се има предвид, че техните инвестиционни хоризонти обикновено са много по-кратки от годините, през които ще се прояви пълното въздействие на застаряващото население.

Също така не е ясно какво ще бъде евентуалното въздействие, като се имат предвид променливи като имиграционни потоци, напредък в технологиите и автоматизацията и повишаване на производителността.



Но ако много фондове смятат демографията за твърде дългосрочна, за да се занимават с нея, BlackRock, най-големият мениджър на активи в света, вижда възможности. Мениджърът на активи на стойност 10 трилиона долара увеличи разпределенията за европейските и американските здравни акции поради мнението, че бъдещото търсене не е напълно задоволено.

Пазарите „могат да бъдат бавни при ценообразуването под въздействието на дори предвидими демографски промени“, каза Жан Бойвен, ръководител на BlackRock Investment Institute, в бележка миналия месец. Освен това светът не остарява с точно същото темпо и резултатите ще варират.

BlackRock предпочита Индия, Индонезия, Мексико и Саудитска Арабия - развиващи се нации, където населението в трудоспособна възраст все още нараства - очаквайки, че по-силните икономически резултати ще подхранват по-висока възвръщаемост.

Много инвеститори казват, че обръщат голямо внимание на имиграцията, за да стеснят къде да паркират парите си. Това движение на хора засяга пазарите на труда с последици за инфлацията и паричната политика, важни фактори при определяне на потенциалната възвръщаемост. Тук страни като Китай и Южна Корея, с ниска раждаемост и имиграционни бариери, се разглеждат в неравностойно положение, с по-малко динамичен растеж от други като САЩ. За Люк Темпълман от Deutsche Bank Research проблемът не е, че мениджърите на фондове не са наясно с нарастващата кохорта от възрастни хора, а че въздействието върху активите и пазарите ще бъде много по-широко разпространено, отколкото мнозинството очаква.

„Максимата „купувайте здравни и круизни акции“ е твърде опростена“, каза той.

### [Канумал](#)

#### ✓ **Бъдещето на морските общини зависи от мобилността, а тя от инфраструктура и дигитализация**

Темата за бъдещето на мобилността е също толкова важна колкото бъдещето на устойчивата икономика, градското планиране и изключването на фосилните горива. Особено в контекста на българското Черноморие, което често остава встрани инфраструктурно, логистически и политически. Големите черноморски градове като Варна и Бургас, както и по-малките като Созопол имат потенциала да са отправна точка на България към всички страни на Черно море и отвъд Босфора, но и да дават добра алтернатива на европейските туристи и многобройните български граждани за удобен живот.

Сред най-важните теми по време на форума на "Капитал" във Варна - "Среща на бизнеса от Черноморието", бяха политиките за развитие на мобилността във и между градовете, дигитални решения на стари градски проблеми, развитието на транспортните схеми, електромобилността и ролята на общините.

За тях беше отредена и конкретна дискусия, в която роля взеха Христо Рафаилов, заместник-кмет "Финанси" при община Варна, Ивелина Стратева, директор на дирекция "Икономика и стопански дейности" към община Бургас, Николай Недялков, основател и изпълнителен директор, Tixi, и Димо Колчев, изпълнителен директор на Eldrive за България.

Николай Недялков коментира, че дигитализация в рамките на градовете е ключова: "Последният голям проект, който реализирахме, беше системата за електронно обслужване в столицата. Ние не вярвахме, че с въвеждането на електронно плащане с карти ще има такъв бум. В момента има около 1.5 млн. транзакции на месец. Оказа се, че хората искат по-опростен модел на тарифиране, по-опростени правила. Това, съчетано с доброто планиране на градския транспорт, е добро решение. По последен доклад хората прекарват по 20 минути на ден, за да търсят паркомясто, което води до 30% повече трафик и 12% повече емисии."

Гледната точка на бизнеса и електромобилността беше посочена от Димо Колчев, който разказа за интегрирането на зарядни станции в морските общини. "Ние си партнираме с двете големи общини - Варна и Бургас. Не е тайна, че един от партньорите ни за развитие на електромобилна инфраструктура е община Бургас. Там започнахме проект за изграждането на публична зарядна инфраструктура.

"С това целяхме да покажем един модел, който ще откаже хората от покупка на електромобили. Станциите работят, ползват се и услугата работи. Освен това сме направили стъпка и за зона за бързо зареждане в града, така че да се насити мрежата в града наравно с магистралите", добави той.

Без сериозни реформи в начина, по който хората, транспортът и икономиката се движат, ще е много трудно на България да се съревновава с другите европейски държави. Това важи в пълна степен за морските градове и общини, които на практика са свързани с много повече места по вода отколкото която и да е друга част на България по суша. Но е вярно също така, че няма магистрала от София до Варна, както и че няма скоростен път между Бургас и Варна, което не само пречи на големите общини, но и на малките на Черно море.

Заместник-кметът на Варна Христо Рафаилов посочи главните проблеми, които се срещат в града: "В последните 30 години 75% от населението се е съсредоточило в градовете. С това се засилва моторизацията на населението. На върха на пирамидата на устойчивата мобилност несъмнено е пешеходният трафик. След него е велосипедният, градският, такситата и колите. Като на теория вече личните коли трябва да се изключат от устойчивата градска мобилност."

Известно е, че Бургас е една от общините в България с ясна и последователна политика в посока позеленяване и устойчивост на мобилността. Като това идва с конкретни стъпки, които се следват в последните години.

"Бургас успя да закупи 68 автобуса, с които да подмени автобусния си парк. Най-ценното решение обаче беше въвеждането на интелигентна система за управление на трафика. Наравно и с нова тикетинг система в градския транспорт и 60 км велоалеи", заяви Ивелина Стратева по време на форума относно действията на общината в Бургас.

#### ✓ Време за сделки в биофармацията

През тази година се очаква поредица от нови и значими сливания и придобивания (M&A) в областта на биофармацията, които ще надградят успешния край на 2023 г. Това прогнозира консултантската компания EY в доклад за сектора. Изчисленията й показват, че през миналата година (до 10 декември) обемът на сделките е нараснал с 34% в доларово изражение - до 191 млрд. долара от 142 млрд. долара през цялата 2022 г. В тази сума не влизат сделките за сливания и придобивания, обявени през последните три седмици на 2023 г., като:

- Bristol Myers Squibb (BMS) обяви плановете си да придобие разработчика на невролекарства Karuna Therapeutics за 14 млрд. долара, което е втората по големина сделка за сливания и придобивания през 2023 г., както и разработчика на радиофармацевтици RayzeBio за 4.1 млрд. долара.

- Закупуването от AstraZeneca на Gracell за до 1.2 млрд. долара и Icosavax за близо 1.1 млрд. долара. Gracell е разработчик на клетъчни терапии, предназначени за лечение на рак и автоимунни заболявания. Icosavax е базиран в Сиатъл разработчик на ваксини с протеинови вирусоподобни частици, профилиран от GEN Edge през 2021 г.

Зад всички сделки през миналата година и очакваната активност през тази стоят няколко фактора. Разработчиците на лекарства, особено фармацевтичните гиганти, се нуждаят от попълване на приходите, които се очаква да бъдат загубени, тъй като няколко дългогодишни популярни лекарства губят патентната си ексклузивност, и смятат, че е по-бързо и в крайна сметка по-евтино да направят това чрез сливания и придобивания на готово портфолио, вместо да прекарват години в разработване на кандидати, вътрешно или чрез партньорства.

Двадесет и петте най-големи биофармацевтици разполагат с огромни капитали, заделени за сключването на сделки - 1.37 трлн. долара, което е само с 4% по-малко от рекордните 1.427 трлн. долара, отчетени от EY само преди година.

Много активен и много конкурентен

Каква част от тези 1.37 трлн. долара може да се очаква да похарчат тези 25 най-големи биотехнологични компании през 2024 г.?

"Не знаем каква част от тях ще използват", казва Субин Барал, глобален лидер на EY за сделки в областта на науките за живота, пред GEN Edge. "Вместо да спекулираме колко ще похарчат, по-важният въпрос е, че биофармацевтичните компании разполагат със значителна огнева мощ, поради което пазарът на сделки ще бъде много активен и много конкурентен."

Всички те изпитват един и същ натиск върху приходите си - натиск върху източниците на постъпленията, както и натиск да могат да продължат да изграждат портфолиата си за научноизследователска и развойна дейност, а вътрешната им научноизследователска и развойна дейност не е достатъчна за това, смята Борал и предвижда компаниите да използват голяма част от капиталите си за сделки.

Фармацевтичните гиганти доминират в сливанията и придобиванията през 2023 г., като на тях се падат повече от две трети (69%) от сделките в сравнение с едва 38% през 2022 г. По данни на EY през миналата година 11 големи фармацевтични компании са сключили поне една сделка на стойност 1 млрд. долара или повече. Pfizer осъществи най-голямата сделка през 2023 г. - придобиването на Seagen на стойност 43 млрд. долара, приключило на 14 декември. След BMS-Karuna другото мащабно изкупуване е покупката на Prometheus Biosciences от Merck & Co. за 10.8 млрд. долара.

Нарастващите оценки на целите за поглъщане, които отчасти отразяват инфлацията, обясняват защо средният размер на сделките почти се удвои, като нарасна със 77% до 2.18 млрд. долара през 2023 г. от 1.23 млрд. долара през 2022 г. Според специалистите най-привлекателни за купувачите са компаниите с одобрени лекарства или кандидати, които са генерали положителни клинични данни в средна или късна фаза - особено в няколко терапевтични области. Повече от една трета (34%) от стойността в долари на сделките на биофармацевтични гиганти през миналата година - 65.2 млрд. долара - са били за онкологични активи.

До 2028 г. се очаква биофармацевтичният пазар да нарасне до 1.385 трлн. долара, което е с 42% повече от 978 млрд. през 2022 г. Но според EY този растеж вероятно ще се забави от предизвикателства, които включват противопоставяне на някои мащабни сделки от страна на регулаторните органи на САЩ и Европа, както и определянето на цените на избрани лекарства от Вашингтон чрез преговори по Закона за намаляване на инфлацията (IRA).

IRA е критикуван от ръководителите на биофармацевтичните гиганти, които твърдят, че мярката служи като възпиращ фактор за иновациите в разработването на нови лекарства. Защитниците на закона твърдят, че е било необходимо да се предприемат действия за ограничаване на неимоверно високите и покачващи се цени на много от най-продаваните лекарства.

Макар че общият брой на сделките в биофармацевтичната индустрия все още не е достигнал върховете нива от 2019 г., M&A се върнаха на картата през 2023 г. Миналата година стойността на 10-те най-големи сделки възлезе на 115.8 млрд. долара, изпреварвайки постиженията от последните три години, когато обемът на топ 10 беше съответно 65 млрд., 53 млрд. и 97 млрд. долара.

Въпреки че през 2023 г. не се случиха сделки от мащаба на придобиването на Allergan от AbbVie за 63 млрд. долара, изглежда, че индустрията се е отърсила от предпазливостта през последните няколко години.

Начело на списъка за 2023 г. е сливането на Pfizer със Seagen на стойност 43 млрд. долара. Тази сделка, обявена в средата на март, стана на фона на засилен интерес към процъфтяващата сфера на конюгатите антитела-лекарства (ADC), който беше отразен и в предложението от AbbVie поглъщане на ImmunoGen за 10.1 млрд. долара.

Макар че други топ сделки бяха на значително по-ниска цена от придобиването на Pfizer, през годината бяха осъществени множество значителни сливания и придобивания, включително офертата на BMS за 14 млрд. долара за специалиста в областта на неврологията Karuna Therapeutics

#### [Годината на по-малките фармацевтични сделки](#)

Говорейки за неврологията, тази област - подобно на ADC, привлече значителен интерес през изминалата година, както се вижда не само от покупката на Karuna от BMS, но и от поглъщането на Cerevel Therapeutics от AbbVie за 8.7 млрд. долара.

Освен тези придобивания Bristol сключи още две сделки. Roche и Biogen направиха стъпки за засилване на присъствието си в ключови области. В същото време Astellas сключи договор за изкупуване, който вече осигури на японския производител на лекарства важен нов продукт.

Пет сделки, които ще видите по-долу, включват лекарства, които вече са били одобрени или са получили одобрение през 2023 г., отбелязват експертите от специализирания сайт [fiercepharma.com](https://fiercepharma.com).

Покупката на Karuna от Bristol може да предостави на фармацевтичния гигант възможност за пускане на лекарство на пазара до края на 2024 г.

Ето и десетте най-големи сделки за 2023 г.:

- **1. Pfizer и Seagen**
- **Ценна сделката:** 43 млрд. долара
- **Премия:** 33% над последната цена на затваряне преди офертата.

Сливането на Pfizer и Seagen на стойност 43 млрд. долара допринесе за интереса към областта на конюгатите антители-лекарства през миналата година. От своя страна Pfizer е сключвала и други големи сделки в областта на онкологичните заболявания в миналото. Сега компанията диверсифицира дейността си в критичен момент. Финансовите резултати на компанията напоследък се влошават поради слабото търсене на продуктите, свързани с COVID-19. Освен това в портфолиото ѝ за онкологични заболявания липсваха интересни активи, които да последват Xtandi и блокбастъра за рак на гърдата Ibrance.

През октомври фармацевтичният гигант представи план за съкращаване на разходите в размер на 3.5 млрд. долара, но по-късно през годината увеличи целта си до 4 млрд. Също така към края на годината Pfizer представи нова организационна структура, в която онкологията се обособи като отделно подразделение със собствени търговски и научноизследователски операции.

Възможностите на Pfizer за научноизследователска и развойна дейност, комерсиализация и производство биха могли да ускорят разширяването на портфолиото на Seagen. В интервю за Fierce Pharma през 2023 г. тогавашният главен изпълнителен директор на Seagen Дейвид Епщайн подчертава как Pfizer може да проведе едновременно няколко големи изпитвания във фаза 3 - постижение, което една средно голяма компания като Seagen не би могла да постигне сама.

Първоначално не се очакваше Pfizer да бъде купувачът на Seagen, тъй като друг голям играч - Merck & Co., по-рано изглеждаше като най-вероятен кандидат за придобиване на базираната в Сиатъл компания, специализирана в областта на онкологията.

Merck и Seagen вече си партнираха в няколко продукта, но след като решение за патент облагодетелства Daiichi Sankyo в съдебна битка със Seagen, Merck намали офертата си и по-късно се отказа от наддаването.

След преговори Pfizer в крайна сметка купи Seagen за 229 долара на акция, което представлява 33% премия спрямо последната цена на затваряне и 40% премия спрямо цената преди появата на съобщенията за потенциална сделка с Merck.

Със сделката Pfizer се сдобива с четири търговски продукта за борба с рака.

- **2. Bristol Myers Squibb и Karuna Therapeutics**
- **Цена на сделката:** 14 млрд. долара
- **Премия:** 53% над последната цена на затваряне преди офертата.

Bristol Myers Squibb завърши натоварената си година на сделки ударно, като купи базираната в Бостън Karuna Therapeutics за 14 млрд. долара. Така производителят на лекарства се сдоби с потенциално новаторски актив в областта на шизофренията.

Ако всичко върви добре, BMS смята, че потенциалната печалба от водещия актив на Karuna, KarTX, би могла да компенсира повече от парите, които компанията плати - 330 долара на акция. Антипсихотикът може да "промени лечението на шизофренията", заяви главният изпълнителен директор Крис Бърнър в презентацията на конференцията J.P. Morgan Healthcare в началото на януари.

Лекарството на Karuna прилага различен подход към лечението на шизофренията и може да има по-малко странични ефекти, отколкото обикновено се наблюдават при сегашните лечения. В областта на шизофренията терапията ще бъде одобрена от американската агенция по храните и лекарствата (FDA) през септември.

Bristol очаква "бърза промяна", след като лекарството бъде пуснато на пазара, заяви главният директор по комерсиализацията на BMS Адам Ленковски по време на разговор с инвеститорите при обявяването на сделката. Bristol и Karuna ще работят като отделни компании до приключването на сделката, което се очаква да стане през първата половина на 2024 г. С пациентски контингент около 3.5 млн. души в САЩ пазарът на шизофрения сам по себе си "не е огромна възможност", признава Бърнър. Със сделката BMS стъпва здраво на пазара в областта на невропсихиатрията.

- **3. Merck и Prometheus Biosciences**
- **Ценасделката:** 10.8 млрд. долара
- **Премия:** 75% над последната цена на затваряне преди офертата.

През февруари 2021 г. Merck направи сравнително малка крачка в областта на имунономедираните възпалителни заболявания с изкупуването на Pandion Therapeutics за 1.85 млрд. долара. Шестнадесет месеца по-късно производителят на лекарства от Ню Джърси направи значително по-голям залог в същата област на заболяванията с поглъщането на Prometheus.

Голямата награда в сделката е PRA-023 (сега MK-7240), нов кандидат за лечение на улцерозен колит (УК), болестта на Крон и други автоимунни заболявания. Резултатите от фаза 2 бяха толкова впечатляващи през декември, че изстреляха цената на акциите на Prometheus от 36.06 долара до 117.21 долара за два дни.

Данните дават възможност на лекарството да се конкурира с продукт на Pfizer. През октомври Roche плати 7.1 млрд. долара, за да придобие Telavant - компанията, която Pfizer и Roivant създадоха, за да разработят лекарството и да го комерсиализират в САЩ и Япония. Pfizer ще го комерсиализира извън САЩ и Япония.

Що се отнася до сделката Merck-Prometheus, производителят на лекарства от Ню Джърси сключи сделката като подготовка за компенсиране на бъдещата загуба на ексклузивност на ценното си онкологично лекарство Keytruda.

"Споразумението с Prometheus ще ускори нарастващото ни присъствие в областта на имунологията, където все още има значителни неудовлетворени нужди на пациентите", заяви в изявление главният изпълнителен директор на Merck Робърт Дейвис. "Тази сделка увеличава разнообразието в цялостното ни портфолио и е важен елемент в укрепването на устойчивия иновационен двигател, който ще стимулира растежа ни през следващото десетилетие."

Със сделката Merck придобива и четири други кандидата за лечение на чревни и имунономедиранни заболявания. Базираната в Сан Диего Prometheus ще остане изцяло дъщерно дружество. Биотехнологичната компания заяви, че очаква пазарът на възпалителни чревни заболявания да възлезе на 49 млрд. долара до 2030 г.

Пазарната капитализация на Prometheus възлизаше на 5.4 млрд. долара, а акциите ѝ се търгуваха на 114 долара, когато Merck извърши покупката за 200 долара на акция, което представляваше премия от 75%. Цената на акциите на биотехнологичната компания се повиши със 70% след сливането, докато тази на Merck спадна с 1%. След приключването на сделката с Prometheus Дейвис заяви, че Merck все още е на пазара за нови придобивания.

"Продължаваме приоритетно да развиваме бизнес, така че не бива непременно да очаквате забавяне", каза Дейвис при представянето на финансовите резултати. "Ако и когато се появят активи, които носят важни научни възможности - където виждаме съответствие със стратегията и където можем да видим създаване на стойност - ние имаме капацитета и ще сме готови да действваме по тях."

- **4. AbbVie и ImmunoGen**
- **Цена на сделката:** 10.1 млрд. долара
- **Премия:** 95% над последната цена на затваряне преди офертата.

Макар AbbVie да не разполага с най-голямото онкологично подразделение сред конкурентите от Big Pharma, компанията със сигурност е привлечена от горещата област на конюгираните антители и лекарства.

Доказателство е ImmunoGen. През ноември базираният в Илинойс фармацевтичен гигант плати повече от 10 млрд. долара, за да придобие биотехнологията, фокусирана върху ADC, и нейното одобрено лекарство Elahere, което получи ускорено одобрение през 2022 г. за лечение на напреднал рак на яйчниците.

Със сделката AbbVie изпълнява своя "стратегически приоритет" да навлезе в областта на солидните тумори, заяви главният изпълнителен директор на AbbVie Рик Гонзалес в разговор след сключването на сделката. Той изтъкна биотехнологията като "изключително привлекателна възможност", след като предложи голяма премия за сделката от около 95% спрямо цената на затваряне на ImmunoGen от предишния ден.

Интересното е, че AbbVie е една от първите големи фармацевтични компании, които идентифицират ADC като обещаващ начин за лечение на ракови заболявания. През 2011 г., все още под шапката на Abbott, компанията плати 8 млн. долара на Seattle Genetics, за да използва технологията на специалиста по ADC върху една цел за лечение на рак. По-късно Seattle Genetics се превръща в Seagen, която е продадена на Pfizer в най-голямата сделка за сливания и придобивания в областта на биофармацията през 2023 г.

Що се отнася до AbbVie, компанията отново се включва в най-актуалната платформа за лечение на рак. Elahere на ImmunoGen може да се похвали с прогнози на Уолстрийт за продажби за 500 млн. долара за 2024 г., а анализаторите смятат, че лекарството може да генерира 2 млрд. долара пикови продажби в края на десетилетието.



В бележка до клиентите си по време на сделката анализаторите на William Blair заявиха, че решението на AbbVie да използва повече от четири десетилетия опит в ADC в ImmunoGen може да превърне обединената фирма в сериозен конкурент в тази област.

- **5. AbbVie и Cerevel Therapeutics**
- **Цена на сделката:** 8.7 млрд. долара
- **Премия:** 26% над последната цена на затваряне преди офертата

Подобно на Bristol Myers Squibb с Karuna, AbbVie използва края на 2023 г., за да направи голям залог за ренесанса на неврологията.

Придобиването на Cerevel Therapeutics за 8.7 млрд. долара "въоръжава" AbbVie със списък от клинични активи, които в крайна сметка биха могли да осигурят няколко милиарда долара продажби, заяви главният изпълнителен директор на AbbVie Ричард Гонзалес след обявяването на изкупуването. Сделката ще разшири и без това богатото портфолио от неврологични лекарства на AbbVie, което включва перспективи за лечение на мигрена, двигателни и психиатрични разстройства.

Клиничната перла в короната на Cerevel е emraclidine, претендент за фаза 2 за шизофрения и психоза при болестта на Алцхаймер. AbbVie обяви намерението си да придобие Cerevel приблизително година след като emraclidine премина ключов тест за безопасност, който много анализатори разглеждаха като важно събитие за намаляване на риска за перспективното лекарство. През декември 2022 г. беше установено, че то не повишава кръвното налягане на пациентите и всъщност пациентите в проучването от фаза. Така emraclidine е постигнал основната цел на своето проучване за безопасност в ранен етап.

В Cerevel на късен етап на тестване е и медикамент за болестта на Паркинсон. Компанията разглежда медикамента както като монотерапия, така и за използване в тандем с други лекарства.

В рамките на сделката AbbVie ще придобие всички акции на Cerevel в обращение за 45 долара за брой в брой. Тя трябва да приключи в средата на 2024 г.

Според документ на Комисията по ценните книжа и фондовите борси, за да придобие Cerevel, AbbVie е трябвало да се конкурира с поне три различни компании и да се пребори с риска Pfizer също да се намеси. Главният изпълнителен директор на AbbVie лично е водил голяма част от преговорите с шефа на Cerevel Рон Рено.

Що се отнася до Cerevel, биотехнологичната компания се появи през 2018 г. с активи, прехвърлени от Pfizer. В края на 2023 г. Pfizer и друг водещ инвеститор, Bain Capital, притежаваха 51% от Cerevel.

Въпреки че и AbbVie, и Cerevel имат лекарства за шизофрения, Ричард Гонзалес от AbbVie наскоро заяви, че не се притеснява от проблеми с Федералната търговска комисия на САЩ във връзка с изкупуването.

- **6. Biogen и Reata Pharmaceuticals**
- **Цената на сделката:** 7.3 млрд. долара
- **Премия:** 59% над последната цена на затваряне преди офертата.

Друго фокусирано изкупуване от 2023 г. - придобиването на Reata Pharmaceuticals от Biogen за 7.3 млрд. долара, до голяма степен се случи заради наскоро одобреното лекарство Skyclarys. То беше одобрено от Агенцията за контрол на храните и лекарствата през февруари миналата година и първото и единствено лечение на рядкото наследствено неврологично заболяване атаксия на Фридрайх. Анализаторите прогнозираха, че през 2030 г. лекарството може да донесе продажби за 1.5 млрд. долара.

По време на конферентен разговор в края на юли главният изпълнителен директор на Biogen Крис Вихбахер нарече своята компания "естественият собственик на Skyclarys". По това време главният изпълнителен директор разкри плановете си за синергия на комерсиализацията на лекарството Reata със собственото лекарство Spinraza за спинална мускулна атрофия (SMA) на Biogen, както и с новото лекарство Qalsody за амиотрофична латерална склероза (ALS).

В рамките на сделката Biogen се съгласи да плати 172.50 долара за акция на Reata, което е 59% премия спрямо тогавашната цена на акциите на компанията.

Skyclarys е първото търговско одобрение в 21-годишната история на базираната в Тексас компания Reata. Освен Skyclarys, Reata разполага с няколко проучвани лекарства за други неврологични състояния, но нито едно от тях не е в късен етап на разработка.

Въпреки въодушевлението на Biogen от сделката инвеститорите побързаха да я разкритикуват. В анкета на Mizuho сред инвеститорите 55% от тях заявиха, че покупката на Reata е лоша сделка за Biogen, докато 41% я подкрепиха. Независимо от нагласите на инвеститорите Biogen се бори упорито, за да сключи сделката.

- **7. Roche и Telavant Holdings**

- **Цена на сделката:** 7.1 млрд. долара
- **Премия:** няма данни.

Интересното при тази сделка е, че Televant Holdings е компания, в която Roivant и Pfizer са дали правата за разработване, производство и комерсиализация на експерименталното лекарство, известно като RVT-3101 в Съединените щати и Япония. То представлява лекарство за възпалителни заболявания на червата, като това е състояние, от което страдат поне 8 млн. души.

След като получи пълните права върху лекарството, което би се предписвало и при случай на улцерозен колит и болестта на Крон, Roche има за цел да започне глобални изпитвания фаза 3. Тези тестове ще включват клинични изпитания върху стотици до хиляди пациенти с дадените болести.

Това беше и основната тема в придобиването на Prometheus Biosciences от Merck за 10.8 млрд. долара. Също така през октомври Sanofi похарчи 500 млн. долара авансово и се ангажира с близо 1 млрд. долара под формата на плащания за основни етапи, за да разработи и комерсиализира кандидата за анти-TL1A на Teva.

Експерименталното лекарство RVT-3101 първоначално е разработено от Pfizer, който притежава 25% в Telavant. Roivant държеше останалите акции съгласно сделка от 2022 г. с Pfizer, която запази правата върху лекарството извън САЩ и Япония.

От Roche заявиха, че антиятлото може да се използва и за лечение на други заболявания и ще направи терапията достъпна за пациентите "колкото е възможно по-бързо".

Тази сделка идва, след като Roche обяви партньорство с Alnylam на стойност до 2.8 млрд. долара. То ще се концентрира върху разработката на иновативно лекарство за хипертония.

- **8. Astellas и Iveric Bio**
- **Цена на сделката:** 5.9 млрд. долара
- **Премия:** 22% над последната цена на затваряне преди офертата.

Три месеца след като Astellas осъществи най-голямото си придобиване в историята, FDA одобри лекарството, към което японската компания се беше насочила при покупката. Лекарството, наречено Izervay, е за лечение на географска атрофия (ГА), която засяга хората с късен стадий на макулна дегенерация.

Придобиването на Astellas изглежда още по-успешно, когато през юли Syfovre на Apellis, единственото друго лекарство, одобрено за това показание, беше регистрирано за вътреочно възпаление - състояние, което може да доведе до слепота. Загрижеността за страничните ефекти се отрази на предимството на Apellis за първи път да пусне на пазара лекарството, което беше одобрено от FDA през февруари миналата година.

Astellas и Apellis са първите, които достигат до доходоносния пазар на ГА, и вероятно ще са единствените за известно време, тъй като най-обещаващите други кандидати - генна терапия от Roche и перорален инхибитор на AstraZeneca - остават в междинна фаза на тестване.

Придобиването на Iveric от Astellas се случи по-малко от месец след като Наоки Окамура пое поста главен изпълнителен директор на японския производител на лекарства, и успехът на сделката може да определи неговия мандат. Компанията трябва да намери заместители на своя мегахит Xtandi, който губи патентната си защита през 2027 г. Лекарството за рак на простатата генерира около 4.5 млрд. долара през последната финансова година на Astellas, която приключи на 31 март 2023 г. Това е над 40% от общите приходи на компанията за годината.

Окамура изигра голяма роля в последното голямо придобиване на Astellas - изкупуването на специалиста по генна терапия Audentes Therapeutics за 3 млрд. долара през 2019 г. Сделката обаче се оказа катастрофална, като доведе до смъртта на четирима пациенти и до счетоводни отписвания за над 1 млрд. долара.

Въпросът сега е доколко Izervay може да компенсира неизбежния спад при Xtandi. Анализаторът на Jefferies Стивън Баркър прогнозира, че продажбите на Izervay ще достигнат 500 млн. долара до 2026 г. и 2.4 млрд. долара до 2034 г.

- **9. Bristol Myers Squibb и Mirati Therapeutics**
- **Цена на сделката:** 4.8 млрд. долара (плюс 1 млрд. долара при определени условия)
- **Премия:** 52% над 30-дневната средна стойност към 4 октомври.

Bristol Myers Squibb сключи мегасделка със Celgene през 2019 г., която беше последвана от няколко други през следващите години. Но сега, когато ключово лекарство от Celgene губи дял в полза на генеричните лекарства, Bristol беше активна на пазара през 2023 г.

В началото на октомври Bristol Myers Squibb се насочи към Mirati Therapeutics и придоби компанията, специализирана в ракови заболявания, и одобрено от FDA лекарство за рак на белия дроб Krazati. Когато BMS сключи сделката, компанията обяви лекарството на Mirati за най-добрия в класа си инхибитор.

Информацията за сделката показва, че евентуалният интерес на Bristol към Mirati е още от октомври 2020 г., когато базираният в Ню Йорк производител на лекарства и две други "глобални фармацевтични компании" са сключили споразумения за поверителност, за да прегледат бизнеса на биотехнологията за борба с рака.

В допълнение към цената от 4.8 млрд. долара BMS се съгласи да плати на акционерите на Mirati 1 млрд. долара, ако FDA приеме заявление за подготвяното от компанията лекарство MRTX1719 в рамките на седем години след приключване на сделката.

За BMS сделката идва в момент, когато компанията е изправена пред натиск за растеж, след като лекарството Revlimid, придобито при изкупуването на Celgene, започна да се сблъсква с конкуренцията на генеричните лекарства през 2022 г. През първите 9 месеца на 2023 г. продажбите на Revlimid спадат с 40% до 4.6 млрд. долара в световен мащаб.

Отчасти благодарение на забавянето на продажбите на Revlimid, през юли 2023 г. Bristol намали прогнозата си за продажбите и предупреди за общ спад на приходите за годината. След това предупреждение компанията започна да сключва сделки.

- **10. Bristol Myers Squibb и RayzeBio**
- **Цена на сделката:** 4.1 млрд. долара
- **Премия:** 104% над последната цена на затваряне преди офертата.

Точно преди края на 2023 г. Bristol Myers Squibb сключи още една сделка. Придобиването на RayzeBio подкрепя дългосрочните усилия на компанията за сериозна позиция на радиофармацевтичния пазар. Като плати 62.50 долара на акция за закупуването на RayzeBio, BMS добави към своя портфейл радиофармацевтични терапии (РТТ) на базата на актиний.

Някои от основните моменти в новия набор включват потенциални лечения на гастроентеропанкреатични невроендокринни тумори, дребноклетъчен рак на белия дроб и хепатоцелуларен карцином наред с други видове рак. "Придобиването на диференцираната радиофармацевтична платформа на RayzeBio, базирана на актиний, ще утвърди присъствието на Bristol Myers Squibb в една от най-обещаващите и най-бързо развиващите се нови методики за лечение на пациенти със солидни тумори - целенасочено доставяне на радиоактивен товар до раковите клетки", казва в изявление главният медицински директор на BMS д-р Самит Хирават.

От гледна точка на RayzeBio биотехнологичната компания смята, че "утвърденото присъствие на Bristol в онкологията и дълбокият опит в разработването, комерсиализирането и производството на лечения в световен мащаб я прави идеален партньор за RayzeBio в този важен момент от нашето развитие", смята главният изпълнителен директор д-р Кен Сонг.

Основните конкуренти в сферата на радиофармацевтиката включват Novartis и новия участник Eli Lilly, която плати 1.4 млрд. долара за Point Biopharma Global.

В допълнение към сделката BMS получава най-модерното производствено съоръжение, което RayzeBio изгражда в щата Индиана. Производството на лекарства в завода се очаква да започне през първата половина на тази година.

Двете сделки на Bristol в края на миналата година са част от усилията за постигане на растеж до 2030 г., тъй като изтичането на патентите и Законът за намаляване на инфлацията (IRA) се очертават като заплаха за хитовите медикаменти Revlimid, Eliquis и Opdivo, които заедно осигуряват 65% от общите приходи на фармацевтичния производител през 2022 г.

Сега компанията ще се насочи към по-малки възможности за разлика от големите изкупувания, заяви главният изпълнителен директор Крис Бърнър на конференцията J.P. Morgan Healthcare Conference. На фона на "значителен период на преход" за компанията Бърнър остава фокусиран върху продуктовата линия, която по думите му може да осигури повече от 16 нови продукта до 2030 г.

[Cross.bg](#)

#### ✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

*БНТ, "Денят започва"*

- Тема: Какви са щетите след пороя и градушката в София?
- Тема: Възможно ли е минималната работна заплата да стане 1080лв от следващата година; Гости: Атанас Кацарчев от КТ Подкрепа и изпълнителния директор на АИКБ Добрин Иванов
- Тема: Има ли нови схеми за киберизмами и как да се предпазим от хакерите ?; Гост: Директорът на дирекция „Киберпрестъпност" в ГДБОП старши комисар Владимир Димитров

*БТВ, „Тази сутрин"*

-  
Нова телевизия, „Здравей, България“

#### ✓ Преглед на печата

##### *Водещи заглавия на първите страници*

- в. 24 часа - Граничарите стават и катаджии - ще глобяват, връчват фишове по ГКПП-тата
- в. 24 часа - Туризмът май е тренд - 3500 учат за готвачи, хотелиери и ресторантьори
- в. 24 часа - Без трусове! Токът по-скъп с 2% от юли
- в. Труд - ВСЕКИ ВТОРИ УЧИ ЗА ПРОФЕСИЯ НАПРАЗНО
- в. Труд - Жените живеят по-дълго от мъжете със 7,4 години
- в. Телеграф - По 500 лв. бонус за учителите

##### *Водещи заглавия на вътрешните страници*

- в. Труд - Подуправителят на БНБ доц. Петър Чобанов на годишната конференция на Европейска асоциация на автоматизираните клирингови къщи: Финансовият сектор се цифровизира
- в. Телеграф - ДДС ПОМПА ПОЧИВКАТА И ФИТНЕСА

##### *Водещи интервюта*

- в. 24 часа - Петя Колчева, първата българка на Покрива на света: Преди всеки голям връх оставях завещание и инструкции за партньорите, ако не се върна
- в. Труд - Явор Куюмджиев, енергиен експерт, пред "Труд news": Българите плащат от джоба за дяволците в енергетиката
- в. Телеграф - Климатологът проф. Георги Рачев: КЪЛБОВИДНАТА МЪЛНИЯ СЪСКА

##### *Водещи анализи*

- в. 24 часа - Малките честолюбия на "Промяната"
- в. Труд - Протестът (не) бе (само) за пари
- в. Телеграф - ТУКА ИМА, ТУКА - НЕМА

---

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2023 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.